

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט
נר מצוה

מתני' זרין בסודרו והפשיטין לאחוריו: **גמ'** מאי הוה ליה למיעבד. הרי זרין: **מזוי** זידו. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר שאם תזדמן לו סחורה לשכר יהא מזומן לו: **סחא** ידו. להיות מזומן לו לזורך ריוח הבא פתאום: **אין** פקדנא. שמתכנן ורצה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' ^(א) המפקיד מעות אצל חברו צררן והפשיטין לאחוריו ^(ב) ואם שומרם לבנו ולבתו הקטנים ^(ג) ונעל בפניהם שלא כראוי חייב שלא שימר בדרך השומרים ואם שימר בדרך השומרים פטור: **גמ'** בשלמא כולוהו שלא שימר בדרך השומרים אלא צררן והפשיטין לאחוריו מאי הוה ליה למיעבד אמר רבא א"ר יצחק אמר קרא ויצרת הכסף בידך ואע"פ שצוררין יהיו בידך וא"ר יצחק לעולם יהא כספו של אדם מצוי בידו שנאמר וצרת הכסף בידך וא"ר יצחק לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו ^(ד) וא"ר יצחק אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר ויצו ה' אתך את הברכה באסמך תנא דבי רבי ישמעאל אין הברכה מצוייה אלא בדבר שאין העין שולטת בו שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך ת"ר יהוהו"ל למוד את גורנו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו התחיל למוד אומר ברוך השולח ברכה בכרי הזה מדר ואח"כ בירך הרי זה תפילת שו"א הלפי שאין הברכה מצוייה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך אמר שמואל ^(ה) כספים אין להם שמירה אלא בקרקע אמר רבא ומורי שמואל יבערב שבת בין השמשות דלא אמר רחמי רבנן ^(ו) ואי שהא למוציא שבת שיעור למקבריהו ולא קבריהו מחייב ^(ז) ואי צורבא

מאליו פיישין ^(ח) בלע"ז: **באסמך** דריש ליה לשון דבר הסמוי מן העין: **שאלן** העין שולטת בו. שנאמר באסמך לשון גזים: **אין** להם שמירה כו'. דלס לא שמרן ונגנבו בפשיעה היא: **ואם צורבא מרבנן** הוא. המפקיד שהוא חרד על מלות הדללה על הכוס אמר השומר דלמא מיבעי ליה זוזי לאדלתא להכי לא קבריהו ופטור: **גשואי** מגששין בקרקע בשפודין של ברז להכיר מקום שמחמיו חלל: **שמי** קורה. בגג מתחמיו: **פרומאי** שוכי התקרה: **זניי** אורזי. בין שורות הבנין ככותל: **טפוחאי** מטפחים ככותל לדע אס יש שם חלל: **או נופח הסמך** כו'. וכוון ככותל: **הרי הוא כמבוער**. ואין לירך לבערו דאין כאן עוד כל יראה: **הא** מאי. לענין שמירת כספים: **משום** ריחא. שהכלב מריח וחושף אחריו והרי הוא מוציא ונראה: **מסיכא**. שם מקום: **לריפא דאורזני**. בית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארז: **דאורזני**. של ערבה היה: **אע"ג** דלענין גנבי נטירותא היא. אפי' בלא קבורה שאין גנבים הולכין שם לנגב שאין ממון מזוי שם: **סחא** פשיעה. שמה תפול שם דליקה ונמלא פשע שלא קצין: **וסופו באונס**. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חס אונס הוא: **אשלמינהו**. מסקן לאמו: **קטניסא**. ארגו אשקרי"ל בלע"ז: **נימא** ליה לדידיה ויטן שלם. דשומר שמסר לשומר חייב: כל

מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוזי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא ביני אורבי אמר רבא ומורה שמואל בכותל ^(א) (אי נמי בין הקרנות) והאידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמך לקרקע או בטפח הסמך לשמי קורה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי התם תנן יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב ג' מפחים אכא מאי מי בעינן שלשה מפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן ג' מפחים אכא משום איכסוי מעינא לא בעינן ג' מפחים וכמה אמר רפרם מסיכא ^(ב) טפח הוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אותבינהו בצריפא דאורבני אינגוב אמר רב יוסף ^(ג) אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותבינהו אתא לקמיה דרבא א"ל ^(ד) כל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים ^(ה) ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אשלמינהו לאימיה ואותבינהו בקרמליתא ואינגוב אמר רבא היכי גדינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר

ובגמלין הסמכות אשין לה שמירה אלא בשמי קורה. פי' פרומאי מלשון בנדי והיו פרומים. טיט שנותן הבנאי בין אחא לאחא בעיבי הכותל קרא ביני אורבי. כדגרסי' בגמ' דהשפתיין כותל כפיסין ד' טפחים אורי מכאן שהוא טפח ומחצה שיעור חצי לבינה ואורי מכאן כנגדו הרי ג' טפחים נשאר טפח בין שני איריחין ממלאו באבנים קטנים וטיט ונקרא ביני אורבי. פי' טפוחאי שמשקלן טפח שלוח ומגוישין אש בין כותל כספין או זולתן: **הוא** דאפקיד זוזי גבי חברה אותבינהו בצריפא דאורבני פי' תנחם בבית המסוכך בעצי ערבה ונגנבו סבר רב יוסף למיפטריה משום דהוא שומר חנם וכו' איכא דאמרי אמר רב יוסף אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא לענין גורא פשיעותא היא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב וכן הלכה למעשה תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. והוא דאפקיד זוזי גבי חברה אמר ליה הב לי זוזי אמר ליה לא ידענא היכא איתחנתיה. אמר רבא כל לא ידענא פשיעותא היא וכן הלכה. והוא דאפקיד זוזי גבי חברה אשלמינהו ואותבינהו בקרמליתא ואינגוב

פב א מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמנ עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספקי כ: **פג** ב מיי שם הל' ח טוש"ע שם ספי' כא: **פד** ג מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' כ: **פה** ד מיי פ"י מהל' גרבות הל' כב סמנ עשין כ טוש"ע א"ח סי' רל ספי' ב ור' אלפס שאלה ופקדון הל' ד **פו** ו מיי פ"ד מהל' סמנ עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספי' טו ור' אלפס כאל ועוד לעיל בפירוק דף פ: **פז** ז ח ט"י שם הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ טוש"ע שם ספי' טו: **פח** י מיי שם הל' ד טוש"ע שם ספי' טו: **פח** כ מיי פ"ג מהל' חמץ הל' יא סמנ עשין לו טוש"ע א"ח סי' חל ספי' ח: **צ** ל מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספי' טו: **צא** ז מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' ו: **צב** ז מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' ו: **צג** ס מיי שם הל' ח טוש"ע שם ספי' ג:

תורה אור השלם
1 ונתתה בפסוק וצרת
הפסוק בידך ותחלת אל
הקדוש אשר יבחר
אלהינו בה:
דברים יד כה
2 וצו יי אחרי את הברכה
הפסוק ויבחר מלשלה
ידך ויבחר בראי אשר י
אלהינו נתן קר:
דברים כח ח

לעזי רש"י
פריש"ן. שפע.
אשקרי"ל [אשקרי"ל].
ארגו. חביה קטנה.

מוסף רש"י
בדבר הסמוי מן העין.
הוא יודע הסכס (תענית)
סכספים של פקדון.
אין להם שמירה אלא
בקרקע. וחס לא נתן
בקרקע ואכלו, שפיעה היא
אכלו ומייד, דשומר חס חייב
בפשיעה (פסחים (א)).
משום ריחא. שהכלב
מריח ומתעורר ומוציא

מנ"ל דלא מצינו ששאל פטור אלא במתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אמי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסקין על עינין ראשון והי כאליו כמיב גניבה ואצידה להדיא בשאל וכוון דכמיב ציה גניבה ואצידה ואונסין ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דליף בצרייתא מק"י היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"ו:

שאלין הבלב יבוא דחפש אחריו. ואם תאמר והלא פטור לצדוק חור מפני סכנת עקרב ^(א) וי"ל דהכא יכול לפנות המפולת א"י הכא שיש שם חמץ צודאי אינו פטור משום חשש עקרב דהא מבעי לן בפסחים (דף י:). ככר כפי נחש לירך חבר להוציאו או לאו: **ח"ג** ר"ח ה"יבתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. ^(ב) וכן מוכח בשלח הפועלים (לקמן דף ג:). דהלכתא דחייב דפריך אביי אי הכי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא ומייד וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"ק דף טו). דזוקא היכא שיכול להיות שהאונס לא היה נאדע אס לא פשע בתחלה כלל פשע זה וינאל לאגס ומתה פטור דמלאך המות מה לי וכו' ונריך לומר דלריפא דאורבני הוי שמירה מעליא לוחי לענין גנבי כמו בקרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס: